

Vier en twintig liederen uit de 15de en 16de eeuw met geestelijken en wereldlijken tekst voor eene zangstem met klavierbegeleiding

<https://hdl.handle.net/1874/234315>

Maatschappij tot bevordering der
Toonkunst
Vereeniging voor Nederlands Muziekgeschiedenis
UITGAVE
van oudere Noord Nederlandsche Meesterwerken.

XVI.
VIER EN TWINTIG LIEDEREN

uit de 15de en 16de eeuw
met geestelijken en wereldlijken Tekst
voor eene Zangstem met Klavierbegeleiding

bewerkt door
J. C. M. VAN RIEMSDIJK.

16

Prijs f 1.50 (R.M. 2,50).

Te verkrijgen bij

Den Algemeenen Muziekhandel
te Amsterdam.

Breitkopf & Härtel
Leipzig.

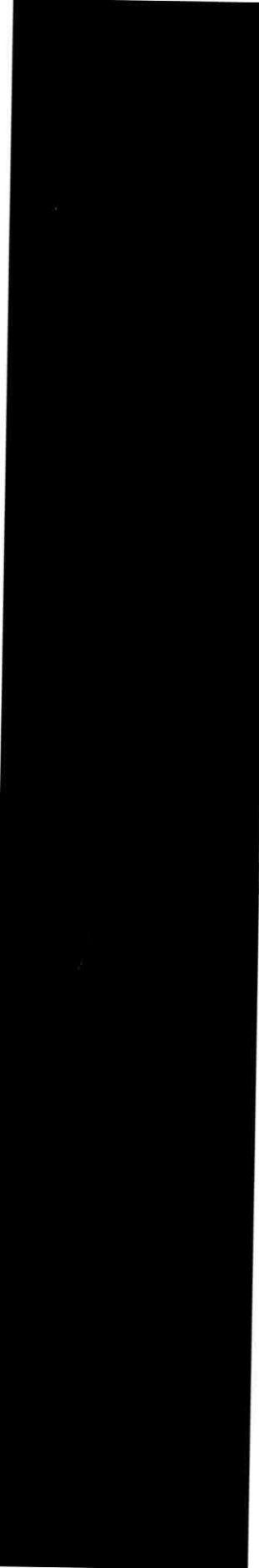
LIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT

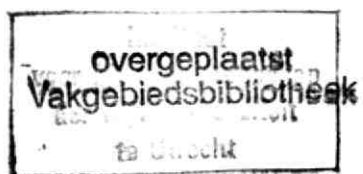

2894 440 7

16

G. G. Roder Leipzig

mm 10742

MRP 135

~~416~~
50A16-2

Maatschappij tot bevordering der
Toonkunst
Vereeniging voor Nederlands Muziekgeschiedenis
UITGAVE
van oudere Noord Nederlandsche Meesterwerken.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT

XVI.
VIER EN TWINTIG LIEDEREN

uit de 15de en 16de eeuw

met geestelijken en wereldlijken Tekst
voor eene Zangstem met Klavierbegeleiding

bewerkt door

J. C. M. VAN RIEMSDIJK.

Prijs f 1,50 (R. M. 2,50)

Te verkrijgen bij

Den Algemeenen Muziekhandel
te Amsterdam.

Breitkopf & Härtel
Leipzig.

Muziekhistorisch Instituut
der Rijksoversheid
UTRECHT

No.

De Vereeniging voor Noord-Nederlands Muziekgeschiedenis heeft met groote ingenomenheid gadeslagen, hoe in den allerjongsten tijd de belangstelling in het Nederlandsch Volkslied is toegenomen.

Letterkundigen en mannen van gevestigden naam op het gebied der historische wetenschappen hebben het Nederlandsch lied in de Middeleeuwen tot een onderwerp van wetenschappelijk onderzoek gemaakt en daarover merkwaardige bijdragen geleverd. Bronnen zijn aan het licht gekomen of door den druk voor iedereen toegankelijk gemaakt, welke vroeger onbekend waren of slechts met moeite konden worden geraadpleegd. Zelfs buitenlandsche geleerden hebben van hunne belangstelling in ons lied doen blijken.

In de eerste plaats zij hier de naam vermeld van Dr. G. KALFF, wiens dissertatie "Het Lied in de Middeleeuwen" — Leiden — E. J. Brill 1884, in letterkundige kringen groote belangstelling heeft verwekt. De aandacht zij verder gevestigd op drie verhandelingen van Dr. J. G. R. ACQUOY: "Het oude Paaschlied Christus is opgestanden", "Het geestelijk lied in de Nederlanden vóór de Hervorming" *), "Kerstliederen en Leisen" **), welke uitnemende bijdragen vormen tot de kennis van het Nederlandsch Middeleeuwsch geestelijk lied. Hoewel in deze geschriften eene warme belangstelling aan den dag wordt gelegd voor de muziek-historische zijde van het wetenschappelijk onderzoek, hebben genoemde schrijvers zich hoofdzakelijk met den tekst der liederen bezig gehouden.

Nieuwe en zeer belangrijke bronnen voor de volksmelodieën zijn echter ook in den allerjongsten tijd opgespoord. De bekende schrijver van het belangrijke werk "Das katholische deutsche Kirchenlied in seinen Singweisen", de heer WILHELM BÄUMKER, heeft in het Vierteljahrsschrift für Musikwissenschaft ***), ons doen kennis maken met eene verzameling melodieën met tekst, die hij ontleend heeft aan twee handschriften uit de 15de eeuw, waarvan het ééne aan Hoffmann van Fallersleben heeft toebehoord en thans in eigendom is overgegaan aan de Koninklijke Bibliotheek te Berlijn en het andere berust in de Keizerlijke Fideikommissbibliotheek te Weenen.

Eene uiterst merkwaardige bijdrage werd verder geleverd door den Heer D. F. SCHEURLEER te s Hage. Deze heeft op nieuw uitgegeven een bundel geestelijke liederen, bekend onder den naam van "Een deuoote ende Profitelijck Boecxken" die door Symon Cock in het jaar 1539 te Antwerpen was gedrukt. De

*) Archief voor Nederlandsche Kerkgeschiedenis, dl. I afl. 1. 1884 blz. 1—36. en dl. II afl. 1. 1886 blz. 1.

**) Verslagen en Mededeelingen der Koninklijke Akademie von Wetenschappen, Afdeling Letterkunde, 3de reeks, Deel IV.

***) Uitgegeven door Fr. Chrysander, Ph. Spitta en Guido Adler, 4de Jaargang 1888 afl. 2 en 3. Leipzig bij Breitkopf u. Härtel.

wijze waarop de Heer Scheurleer bij zijne nieuwe uitgave*) is te werk gegaan moge hier in korte trekken worden beschreven.

Het éénige volledige, thans nog bestaande exemplaar heeft de Heer Scheurleer, niet alleen wat den tekst betreft, met eene bewonderenswaardige nauwkeurigheid doen herdrukken, maar de talrijke, daarin in oud notenschrift voorkomende melodieën, heeft hij in facsimilé doen opnemen, zoodat ons een getrouw beeld van den oorspronkelijken notendruk wordt gegeven. Aan de uitgave zijn, behalve eene zeer lezenswaardige voorrede, uitgebreide aantekeningen toegevoegd betreffende de meeste in den bundel voorkomende melodieën. Met de grootste nauwkeurigheid, die getuigt van eene buitengewone belezenheid en van uitgebreide kennis van de Nederlandsche liedboeken der 16de, 17de en 18de eeuw, worden in die aantekeningen de verschillende lezingen der besproken melodieën in notenschrift opgegeven, zooals deze in de genoemde liedboeken voorkomen. Die aantekeningen zijn eene volkomen geslaagde proeve van wetenschappelijke behandeling, welke tot voorbeeld voor dergelijken arbeid mag worden aangenomen.

Ook muzikale bewerkingen van oude Nederlandsche volkswijzen kwamen in den laatsten tijd aan het licht. Dr. ACQUOY gaf ons zijne "Middeleeuwsche geestelijke Lieder en Leisen, met eene Klavierbegeleiding naar den aard hunner tonen"**), welke bundel in hooge mate de belangstelling, ook van muziekkundigen, heeft gewekt. In het jaar 1889 verscheen het eerste deel van een belangrijk werk van FL. van DUYSE getiteld: "Oude Nederlandsche Lieder; Melodieën uit de Souterliedekens, uitgegeven met inleiding, aantekeningen en klavierbegeleiding"***); kennismaking van dit werk zij aan allen, die met liefde vervuld zijn voor ons volkslied, ten nadrukkelijkste aanbevolen.

Onze Vereeniging, die met voldoening er op kan wijzen, dat zij het Nederlandsch Volkslied steeds een warm hart heeft toegedragen, (getuige: de alom verspreide en populair geworden uitgave der Valeriusliederen en Geuzenliederen van Dr. A. D. LOMAN, en de belangrijke mededeelingen van Dr. J. P. N. LAND in ons tijdschrift over het luitboek van Thysius), heeft terecht gemeend, dat het tot ons gekomen nieuwe materiaal niet ongebruikt moest blijven liggen, maar, op de wijze als is geschied met de Valeriusliederen, levend en voor iedereen toegankelijk gemaakt behoorde te worden. Zij besloot tot de uitgave van eene bloemlezing van melodieën uit de 15de en 16de eeuw en droeg mij de eervolle taak op om die voor eene Zangstem met Klavierbegeleiding te bewerken.

De verzameling, die de Vereeniging thans aan hare beschermers aanbiedt, bestaat uit 24 liederen, waarvan de ééne helft op geestelijken, de andere op wereldlijken tekst.

Alvorens in de hiernavolgende aantekeningen mededeeling te doen aangaande de bronnen, waaraan zoowel de melodieën als de teksten der liederen werden ontleend, zij het mij vergund in breede trekken te ontwikkelen, hoe ik gemeend heb mijne taak te moeten opvatten, en door welke beginselen ik mij daarbij heb laten leiden.

In de eerste plaats heb ik mijne lezing der melodieën toe te lichten. De melodieën, welke ik ontleende aan het Deuooot en profitelick Boecxken (No. I,

*) Deze uitgave is verschenen bij Martinus Nijhoff, 's Gravenhage 1889.

**) Verschenen bij Martinus Nijhoff, 's Gravenhage 1888.

***) Uitgave van de Maatschappij der Vlaamsche Bibliophilen: gedrukt te Gent bij C. Annoot-Bræckman.

IV, V, VI, VII, X, XI, XIV, XV, XVI, XVII, XX, XXII en XXIII), zijn, blijkens het ons door den Heer Scheurleer bezorgd facsimilé, in Gregoriaansch koraalnotenschrift opgeteekend. In den regel wordt voor elke lettergreep, die op ééne enkele noot gezongen moet worden, ééne longa ■ genoteerd; terwijl eene brevis of semi-brevis, ■, ♦, alleen dan voorkomt, wanneer op ééne en dezelfde lettergreep meer dan ééne noot van verschillende toonhoogten zijn genoteerd. Slechts bij uitzondering komen op ééne en dezelfde lettergreep, in plaats van ééne longa, twee breves voor, denzelfden toon aangevende. Bovendien worden op dezelfde lettergreep zoogenaamde ligaturen gevonden, ter verbinding van eene longa met een brevis of omgekeerd, of van twee of meerdere breves. Aanduiding van maat ontbreekt ten eenenmale; evenmin is van maatverdeeling iets te bespeuren. De noten, die op elk der lettergrepen van één woord geschreven zijn, zijn van die, welke op het daaropvolgend woord voorkomen, door zoogenaamde baren van elkander gescheiden, hetgeen echter hoegenaamd niet met eene maat-verdeeling in verband staat. De notenbalken tellen vier lijnen; de sleutels zijn afwisselend *f* en *c* sleutels.

Met deze gegevens heeft men nu de melodie te construeeren. Het gaat natuurlijk met aan, aan elke longa dezelfde waarde te geven; dit zou eene voorbeeldelooze eentonigheid ten gevolge hebben; elke lettergreep, beklemd of onbekteld, zou even lang moeten gezongen worden. Dit druischt zoo lijnrecht in tegen het begrip van volksmatigen zang, dat men gerust deze wijze van de melodie te lezen terzijde kan stellen. Zelfs voor het zuiver Gregoriaansch is zulk een stelsel af te keuren; te meer verwerpelijk is het voor melodieën, zooals in het deuoot en Profitelijk Boecxken voorkomen, waarvan de meeste, blijkens de voysaanduiding, oorspronkelijk behoorden tot wereldlijke liederen.

De tekst, die onder de melodie is geplaatst, moet den grondslag vormen, waarnaar de melodie gelezen, opgeteekend en in modern notenschrift overgebracht behoort te worden. Indien men aan den regel vasthoudt, dat men de woorden moet zingen, zooals men die zonder noten uitspreekt, en wel volgens den rhytmus, die aan het vers ten grondslag is gelegd, dan zal men het minst gevaar loopen mis te tasten. Terecht zegt van Duyse: "Poëzie en muziek, metriek en muzikale notatie staan in innig verband."

Ik heb gemeend overal eene maatverdeeling te moeten aanbrengen; dit scheen mij, in verband met de klavierbegeleiding, noodig. Men leide daaruit niet af, dat men dan ook streng in de maat moet zingen en spelen. Integendeel: de voordracht moet vrij en declamatorisch zijn; men reciteere het vers op de daarboven gestelde noten; de begeleider heeft den zanger geheel te volgen in zijne vrije voordracht. Het is niet mogelijk deze wijze van zingen in de kleinste bijzonderheden door notenschrift aan te duiden; men moet volstaan met de middelen, die ons ten dienste staan voor het aangeven van noten van langere en kortere waarde. Het talent van den zanger, bij de voordracht ten toon te spreiden, moet het gebrekkige in de noteering aanvullen.

In de liederen, die ontleend zijn aan de hierboven genoemde uitgave van Bäumker (No. II, III, VIII, IX en XII) vindt men duidelijker aanwijzingen voor de waarde der noten, dan in het D. en P. Boecxken. Dáár wordt in den regel op beklemden lettergrepen eene langere noot aangetroffen dan die, welke geplaatst zijn boven een lettergreep, die den klemtoon mist.

Omtrent de overige liederen verwijs ik naar de aantekeningen.

Alvorens tot het bespreken van de klavierbegeleiding overtegaan, moet ik nog een belangrijk punt aanroeren, hetwelk de lezing der melodie betreft. Ik heb

mij zoo getrouw mogelijk gehouden aan het origineel wat betreft de verhoogings- of verlagingsteeken. Dit staat in nauw verband met den toonaard van de liederen. Ongeoorloofd acht ik het in de melodie zulke teekens aantebrenge, die er niet staan, tenzij het den triton geldt. Met name heb ik vermeden in de slotcadenzen den daarin voorkomenden voorlaatsten toon, welke naar de tonica voert, te verhoogen. Dit acht ik in den regel verboden, omdat daardoor meestal inbreuk wordt gemaakt op den toonaard van het lied en dus ook aan het eigenaardig karakter daarvan te kort wordt gedaan.

Leveren de lezing en constructie der melodieën moeilijkheden op, hare begeleiding baart niet minder bezwaren.

Eene instrumentale begeleiding van middeleeuwsche melodieën, die ontstaan zijn in een tijd, waarin eene harmonische behandeling, zooals wij die thans verstaan, volslagen onbekend was, is niet anders dan een noodzakelijk kwaad.

Om eene dergelijke melodie algemeen toegankelijk en bevattelijk te maken wenscht men, dat zij van eene begeleiding worde voorzien. Men is zoo gewend aan een harmonischen grondslag, dat men zich onbevredigd gevoelt, zoo hij gemist wordt. De middeleeuwsche liederen behoeven eigenlijk dit hulpmiddel niet; zij zijn niet harmonisch gedacht; door haar van eene harmonie te voorzien brengt men er een vreemd element in, dat men, strikt genomen, zou kunnen ontberen. Men neme b. v. het schoone lied "O! Jesu soet!" (No. IV) en late dat door eene welluidende barytonstem in eene kerk zonder begeleiding zingen; het zal een dieper en reiner indruk achterlaten, dan wanneer de zang met orgel wordt begeleid. Maar men eischt nu eenmaal eene begeleiding, omdat zonder haar het lied niet zal worden gezongen. Het komt er dus op aan er eene te leveren, waardoor de melodie het minst wordt geschaad.

Ik wil niet uitweiden over de verschillende wijzen, waarop men hierbij reeds te werk is gegaan. Een bepaald stelsel heb ik niet gehuldigd; ik heb elk lied bewerkt, zooals mij uit een zuiver muzikaal oogpunt het best voorkwam. In de eerste plaats heb ik getracht den toonaard zuiver te houden; vooral heb ik gepoogd het volksmatige in den zang te behouden. Eene zuiver vierstemmige akkoord-en koraalmatige behandeling, zoodat op elke noot der melodie een akkoord wordt gesteld, heb ik zooveel mogelijk vermeden. Met dat stelsel kan ik mij in geen deele vereenigen; de bevalligheid en losheid der melodie gaan daardoor meestal verloren; de vrije voordracht er van wordt daardoor bijna onmogelijk.

De begeleiding behoort m. i. te beantwoorden aan twee hoofdvereischen: 1° zij moet eenvoudig, bescheiden zijn en den toonaard van het lied nader doen uitkomen; 2° zij behoort door het aanbrengen van alle gepaste middelen, welke de kunst aan de hand geeft, daartoe bij te dragen, dat het eigenaardig karakter van het lied tot zijn recht kome en de schoonheid der melodie, zoo mogelijk nog verhoogd, althans voor ieder meer bevattelijk worde.

Zooals gezegd, heb ik geen vast stelsel gevolgd. Nu eens heb ik de motieven van de begeleiding aan de melodie zelve ontleend en ben ik canonisch of imitatorisch te werk gegaan; dan eens heb ik, door het aanbrengen van eenvoudige harmonieën, slechts een harmonischen grond aangegeven.

Eindelijk nog een enkel woord over het gebruik, dat ik van den tekst heb gemaakt. Den oorspronkelijken tekst heb ik behouden, doch ik heb gemeend hem niet volledig te moeten geven, althans niet voor die liederen, die geene balladen zijn. De oude liederen zijn in den regel buitengewoon rijk aan coupletten; daaruit heb ik slechts enkele, hoogstens een viertal gekozen, die mij het meest ge-

sehikt voorkwamen om gezongen te worden. Het doel dezer uitgave is toch hoofdzakelijk de muziek. Aan sommige melodieën uit het deuoot en Profitelijk Boecxken, dat alleen geestelijken tekst bevat, heb ik, waar de geestelijke tekst mij minder aantrekkelijk voorkwam, den wereldlijken tekst ten grondslag gelegd naar de boven de melodie gestelde voysaanduiding. Hierbij heb ik ondervonden, hoe uitnemend de wereldlijke tekst bij de aangegeven melodie past, zoodat bijna geen twijfel kan rijzen, of de melodie moet met dien tekst zijn ontstaan.

Ik wil gaarne bekennen, dat mijn arbeid mij veel tijd en moeite heeft gekost. Ik durf niet verwachten, dat op mijn werk geene gegronde aanmerkingen zijn te maken; integendeel, ik ben mij van het vele gebrekkige, dat daaraan kleeft, volkomen bewust. Doch ik zou mijne moeite ten volle beloond achten, indien deze uitgave er toe moge bijdragen om de belangstelling in onze schoone oude melodieën te verhoogen.

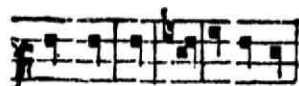
Aanteekeningen.

Liederen met geestelijken tekst.

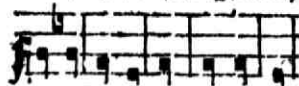
No. I. "Aenhoort, ick sal beghinnen".

Melodie en tekst ontleend uit: Een deuoot ende Profitelijk Boecxken (uitgave van *Scheurleer*). No. XXV. blz. 216.

De toonaard van dit lied is moeilijk te bepalen wegens het slotrefrein dat zich in een geheel anderen toonaard beweegt dan het overige gedeelte van de melodie, waaraan de aeolische toonaard ten grondslag ligt. De vraag zou zelfs bij sommigen kunnen rijzen, of het slotrefrein wel juist door mij is gelezen. Tot mijne rechtvaardiging laat ik, daartoe in staat gesteld door de welwillendheid van den Heer Martinus Nijhoff, hier het facsimilé der melodie afdrukken.

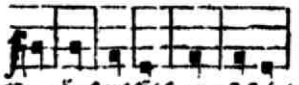
Aenhoort ick sal beghinnen

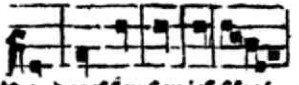
Om te singen een nieuwe liet

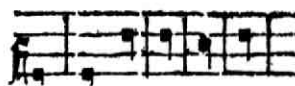
Ditstelt den ick den binnen

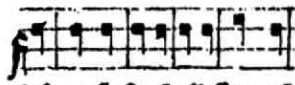
Ey mijn hertste swaer is briet

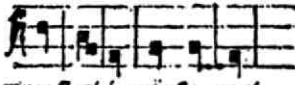
Den daechden den ick vloot

Den daechden den ick vloot

De schoonste soue alle vrouwen

Creoft mi in mijn den noot

Men zal moeten toegeven, dat, tenzij men aan eene drukfout in het origineel denke, omtrent de juistheid van mijne lezing bezwaarlijk twijfel kan bestaan. De mogelijkheid van eene drukfout kan ik natuurlijk niet met beslistheid tegenspreken. Ik moet het echter ten sterkste betwijfelen, omdat eene dergelijke ongewone wending aan het slot nog in andere liederen van het D. en P. Boecxken voorkomt; zie b. v. No. XXVIII. blz. 49. Muzikaal acht ik het slotrefrein, in ver-

band met de steeds wederkeerende smeekende tekstwoorden "Troost mi in mijnder noot", van eene schoone en treffende werking.

No. II. "Ave Maria, maghet reyn".

Melodie en tekst uit "Bäumker, Niederländische geistliche Lieder nebst ihren Singweisen aus Handschriften des XV. Jahrhunderts" in Vierteljahrsschrift für Musikwissenschaft 1888. blz. 174. Bäumker (blz. 165) neemt dit lied op onder die, welke in lydischen toonaard zouden zijn geschreven. De juistheid van deze bewering beaam ik alleen voor de slotcadenz, niet voor het overige gedeelte, dat m. i. bepaald in dorischen toonaard staat. De verlagingsteekenen, die Bäumker op ettelijke plaatsen boven de melodie heeft geplaatst, en die dus niet in het origineel staan, heb ik niet overgenomen.

No. III. "Maria coninghinne".

Melodie en tekst uit Bäumker l. c. blz. 177. Dorisch.

No. IV. "O Jesu soet".

Melodie en tekst uit D. en P. Boeckken. No. CXLI. blz. 172. Aeolisch.

De schoone, aangrijpende melodie had een beteren tekst verdiend, waarvan slechts een couplet is overgenomen, omdat de overige geheel onbruikbaar zijn.

No. V. "Mijn tyt gaat wech".

Melodie en tekst uit D. en P. Boeckken. No. CLXXV. blz. 207. Phrygisch.

No. VIa en VIb. "Van liefden comt groot liden".

Melodie en tekst uit D. en P. Boeckken. No. LIV. blz. 74.

Van de melodie geef ik twee lezingen. Het hieronder afgedrukt facsimilé is namelijk eenigzins onduidelijk. De vraag rijst, of de verwisseling van den

♩ Dit is die wíse/ghetijck
als begint.

Day sieffey comt groot si

ben Ende onder wísen groot

seft siet minde die maget

Maria Den Gode soen wet

ghemept si minde si seer/

si hadde hem lief als si he

sach in liden sie, conde

ghevinsten nyet.

f sleutel in den *c* sleutel op den tweeden notenbalk wel juist is: voor eene ontken-nende beantwoording pleit, dat het molteeken op den derden notenbalk met den *c* sleutel geen reden van bestaan zou hebben, doch wél wanneer men in plaats van den *c* sleutel den *f* sleutel leest. Daarentegen zou de duidelijke verwisseling van den *c* met den *f* sleutel op den vierden notenbalk als argument kunnen aangevoerd worden voor de bevestigende beantwoording der vraag. In elk geval ben ik het met Bäumker (zie zijne aankondiging van de uitgave van Scheurleer, voorkomende op blz. 497 van het Vierteljahrsschrift 1889) niet eens, dat bij de lezing volgens het facsimilé met de daarin voorkomende verwisseling der sleutels "musikalischer Unsinn herauskäme". Ik heb in VIb het tegendeel trachten te bewijzen.

No. VII. Ghi, die Jesus wyngaert plant.

Melodie en tekst uit D. en P. Boeckken. No. XXXVIII. blz. 57. Dorisch. Zie ook Acquoy, "Middelste uwsche geestelijke liederen enz." No. XVII. blz. No. 34.

No. VIII. Die alreuzetste Jhesus.

Melodie en tekst uit Bäumker l. c. blz. 245. Dorisch.

No. IX. Een alre lieffelicken een.

Melodie en tekst uit *Baümker*. l. c. blz. 197. Dorisch.

No. X. Adieu, natuerlyc leven myn.

Melodie en tekst uit *D. en P. Boecxken*. No. LXV. blz. 87.

No. XI. Och voor de doot.

Melodie en tekst uit *D. en P. Boecxken*. No. CXII. blz. 140.

Deze melodie heeft het volgende opschrift:

“Dit is de wise van Tandernaken al opten rijen

“Daer sach iek twee maechede spelen gaen.” —

Dit lied is bijzonder merkwaardig. Men lette op de herhaling van sommige woorden van den tekst; daaruit volgt reeds, dat de tekst op eene melodie is gebracht, die ontleend is aan een ander lied. Toch heeft men hier niet de oorspronkelijke melodie van Tandernaken op den Rijn; wel bestaat er groote verwantschap met de oorspronkelijke wijze, zooals blijkt uit eene vergelijking met No. XXI. De lezing van de melodie uit het *D. en P. Boecksken* heeft mij veel hoofdbrekens gekost; ik geef haar gaarne voor beter.

No. XII. O creatuer, dyn clagen.

Melodie en tekst uit *Baümker* l. c. blz. 207. Dorisch.

Wereldlijke Liederen.

No. XIII. “Het daghet in den Oosten”.

Melodie ontleend aan de Souterliedekens uitgave van 1564. (Ps. 4). Tekst uit het zoogenaamde Antwerpsche Liedboek 1544, uitgave van *Hoffmann van Fallersleben*. Horae Belgicae. Pars XI. No. LXXIII. blz. 108. Dorisch.

Het moge vermetel zijn om eene nieuwe bewerking te leveren van deze bekende melodie, omtrent de lezing waarvan zoo groot verschil van gevoelen bestaat. In eene verzameling als deze mag zij echter niet ontbreken. Ik heb de noteering van de bovengenoemde uitgave der Souterliedekens, naar ik meen, getrouw gevolgd. Vooral bij de voordracht van dit lied denke de zanger zich de maatindeeling weg. Eene vrije, vloeiende en declamatorische voordracht, waarbij de begeleider zich volkomen zal hebben aan te sluiten, zal, naar ik mag vertrouwen, vooral het droomerige van melodie en tekst volkomen tot zijn recht doen komen.

No. XIV. “Het viel een hemelsdouw”.

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. XIV. blz. 34. Dorisch.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. LXXIV. blz. 110. Coupletten No. 1 en 3.

No. XV. Och ligdy nu en slaept.

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. CLXXXVIII. blz. 220. Mixolydisch.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. CXXXII. blz. 198. Coupletten No. 1, 2, 4 en 5.

No. XVI. Alle myn gepeys.

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. CLXXXI. blz. 212. Dorisch.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. III. blz. 4. Coupletten No. 1 en 2.

No. XVII. Verlangen.

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. CXXXV. blz. 166. Mixolydisch.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. CLVII. blz. 233. Coupletten No. 1 en 4.

No. XVIII. Ick seg adieu.

Melodie uit “Een nieu Liedtboek genaemt den Druyventros der Amoureuſheijt”. Anno 1602.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. c. blz. 151. Coupletten No. 1, 2, 3, 5, 6.

Hoewel de melodie van dit schoone lied ook in het *D. en P. Boecxken* (No. LXIX. blz. 941) en in de Souterliedekens (Ps. 65) voorkomt, heb ik de voorkeur gegeven aan eene jongere lezing van het begin der 17de eeuw.

No. XIX. Het vlooch een cleyn wit vogelken.

Melodie uit *Fruitiers, Ecclesiasticus* (uitgave van 1565) No. 110.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. LXXVII. blz. 115. Coupletten No. 1 en 2.

No. XX. Ich had een gestadich minneken.

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. XCIII. blz. 119. Dorisch.

Tekst uit het Antwerpsche Liedboek. No. XCVIII. blz. 147. Coupletten No. 1 en 4.

No. XXI. Tandernaken op den Ryn.

Melodie uit een *H. S.*, berustende in het Rijksarchief te Maastricht, waarvan eene beschrijving voorkomt in het Tijdschrift onzer Vereeniging Deel II. blz. 205. In die beschrijving heb ik slechts terloops van die melodie, die de voysaanduiding "Tandernaken al op ten rijn" draagt, melding gemaakt; zij was mij destijds niet bijzonder opgevallen. Eerst door kennismaking met de hierboven sub XI genoemde melodie uit het *D. en P. Boecxken*, en door vergelijking met andere lezingen, die daarvan bestaan, kwam ik tot de overtuiging, dat het Maastrichtse Handschrift inderdaad moet geacht worden eene zeer oude en misschien onvervalschte lezing te bevatten van het beroemde volkslied, dat zelfs Hobrecht tot grondslag aan eene zijner compositiën heeft gelegd. Het *Hs.*, bestaande uit schutbladen van een register van een schepenbank, dat aangelegd werd in 1476, kan dus van omstreeks dien tijd dagteekenen.

Den tekst, waarvan hier drie coupletten zijn gebruikt, ontleende ik aan een, mij door den Hoogleraar Dr. *J. Verdam* welwillend beschikbaar gesteld *H. S.*, van omstreeks 1500 waarvan slechts enkele regels uitgewischt waren, die naar de lezing in het Antwerpsche Liedboek No. CXLIX. blz. 222 zijn hersteld.

Den volledige tekst van het lied hoop ik elders mede te deelen en daaraan nog eenige wetenswaardige bijzonderheden omtrent de melodie toe te voegen.

No. XXII. "Sijt vrolyc groot en cleyne."

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. CLXIII en tekst eodem No. CLXIV. Couplet No. 1.

No. XXIII. "Ik zag mijnen heere van Valkestein."

Melodie uit *D. en P. Boecxken*. No. CXCIV. blz. 227.

Van deze, vooral in Duitschland zeer verspreide, ballade was de oorspronkelijke melodie verloren gegaan. Het *D. en P. Boecxken* geeft haar ons weder onder de voysaanduiding "Iek sach mijn heere van valkensteijn." Vermoedelijk is dus de ballade ook ten onzent, zoowel wat zangwijze als tekst betreft, inheemsch geweest.

Böhme (Altdeutsches Liederbuch No. 29 blz. 101), geeft den tekst in Westfaalsch dialect.

Dr. *N. Beets* heeft aan mijn verzoek wel willen gevolg geven om dien tekst ten behoeve van dezen bundel in het Nederlandsch over te brengen. Voor de "poging", (zoöals Dr. Beets zijne overzetting wenschte betiteld te zien) "om met behoud, zooveel mogelijk van kleur en toon No. 29 voor lezers van onzen tijd wat duidelijker te maken", brengen wij den hooggeachten dichter onzen hartelijken dank.

No. XXIV. Ghepeys, ghepeys, vol van envye.

Melodie en tekst uit "Diversche liedekens ghecomponeert bij wijlen Heer Mathijs de Casteleijn. — Rotterdam, bij Jan van Waesberghe de Jonghe. Anno 1616." No. XXII. Coupletten No. 1 en 5. Zie ook Antwerpsche Liedboek No. XLIX.

Utrecht, 31. Januari 1890.

J. C. M. van Riemsdijk.

Inhoud.

Liederen met geestelijken tekst.

I. Aenhoort, ick sal beghinnen	blz. 4.
II. Ave Maria, maghet reyn	„ 6.
III. Maria coninghinne	„ 8.
IV. O Jesu soet!	„ 9.
V. Myn tyt gaet wech	„ 10.
VI ^a Van liefden comt groot liden	„ 11.
VI ^b Van liefden comt groot liden	„ 12.
VII. Ghi, die Jesus wyngaert plant	„ 13.
VIII. Die alre zuetste Jhesus	„ 14.
IX. Een alre lieffelicken een	„ 15.
X. Adieu, natuerlic leven	„ 16.
XI. Och voor de doot	„ 18.
XII. O creatuer dyn clagen	„ 20.

Liederen met wereldlijken tekst.

XIII. Het daghet in den oosten	„ 22.
XIV. Het viel eens hemels douwe	„ 24.
XV. Och ligdy nu en slaept	„ 26.
XVI. Alle myn ghepeys	„ 28.
XVII. Verlangen	„ 30.
XVIII. Ick seg adieu	„ 32.
XIX. Het vlooch een cleyne wilt vogelken	„ 34.
XX. Ick had een ghestadigh minneken	„ 35.
XXI. Tandernaken op den Ryn	„ 36.
XXII. Syt vrolic groot en cleyne	„ 39.
XXIII. Ick zag mijnen heere van Valkenstein	„ 40.
XXIV. Ghepeys, ghepeys vol van envyen	„ 42.

LIEDEREN
met
geestelijken tekst.

I.

Aenhoort, ick sal beghinnen.

Langzaam en breed.

mf

Aen - hoort, ick sal — be - - ghin - nen Om te
 Mi - nen tyt heb ick — ver - - sle - ten Al in
 Ryck God! wilt myns ont - - fer - - men, Ick

mf

sin - gen een nieu - we liet, Ont - stelt ben ick van
 son - den — me - nich - fout. Myns selfs heb ick ver -
 lig - ge in son - den swaer, En wilt mi doch be -

bin - nen En myn hert lyt swaer ver - - driet; Van
 ghe - ten, Ey - laes! dat — mi seer rout; Van
 scher - men, O! Ma - ri - a ma - ghet eer - baer. Van

deuch-den ben ick bloot, Van deuch-den ben ick
 deuch-den ben ick bloot, Van deuch-den ben ick
 deuch-den ben ick bloot, Van deuch-den ben ick

bloot. O schoonste bo - ven al - le vrou - wen!
 bloot. O moe - der en - de ma - ghet rey - nel
 bloot. O moe - der der ont - ferm - her - tich - he - den!

Zeer langzaam.

Troost mi in myn - der noot.
 Troost mi in myn - der noot.
 Troost mi in myn - der noot.

p *pp*

II.

Ave Maria, maghet reyn.

Niet al te langzaam.

Met innigheid voor te dragen.

p

A - ve Ma - ri - - a, ma - ghet reyn, Gij su - ver - li - ker
Maria: Wilt al - le y - del - heit van u slaen, Ge - den - ket myns end

sijt al - leyn Der we - relts cier - heid al - - ge - meyn. Ont -
 myn kynts naem Soo sal ic u die spre - ken aen; End

espressivo

spre - ke - lic u su - ver - heit Gaet op ter mey - en
draecht syn li - - den in u hert, Dat hi leet, end die

da - - ge - reit, End al dat in haer is — be - reit. In
gro - - te smert, Doen hi om u ge - cru - set wert. Om

cresc.
my - nen sin Staet u - we min. O su - ver maecht, Myn
u leet hy Bi si - nen ty Soo groot ver - driet; Lijdt

cresc.

hert, myn sin, Soo waer ic bin, Ghi wel be - haecht; Van ¹⁾
ghi nu vry Al - leen om dy, Dat hi — ge - biet; Hier

p

u te syn myn siel be - claecht. —
nae sal u wel syn ge - sciet. —

pp

¹⁾ van u te syn = verre van u te zijn.

III.

Maria coninghinne.

Langzaam, met uitdrukking te zingen.

p

Ma - ri - a co - ningh - in - ne, Myn
Des word ic wel ont - wa - ren, Dat
Soo wie yet sal be - ghin - nen Tot

p

troost, — myn toe - ver - laet! Ver - crycht my u soons
u — kints min is goet; Want si cant thert ver -
si - nen loff end ee - re, Staet hi niet in der

min - ne, Be - rouw voor myn mis - daet.
cla - ren End ghe - ven goe - den moet. —
min - nen, Tsal hem ver - drie - ten see - re.

IV.

O Jesu soet!

Niet langzaam.

Vry en met uitdrukking te zingen.

First system of the musical score. The vocal line is in G major, 4/4 time, starting with a piano (*p*) dynamic and moving to mezzo-forte (*mf*). The lyrics are: "O Je - su soet, ver - leent mi doch confoort; Sterct mi-nen moet, Druck". The piano accompaniment is in the same key and time, with a mezzo-forte (*mf*) dynamic in the final measure.

Second system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics: "worpt my o - ver boort. Val - dy mi dis-coort,¹⁾ so en can ick niet voort, So". The piano accompaniment features chords and moving lines in both hands.

Third system of the musical score. The vocal line continues with the lyrics: "swaer is therte ver - la - den. Blive ic dus vergoort,²⁾ In myn sonden versmoort, ver -". The piano accompaniment continues with harmonic support.

Fourth system of the musical score. The vocal line concludes with the lyrics: "smoort, So is myn vruecht ghe - daen." The piano accompaniment ends with a final chord. Dynamics include piano (*p*) and pianissimo (*pp*).

¹⁾Valdij mi discoort = als gij tegen mij zijt. ²⁾onrein.

V.

Myn tyt gaet wech.

Matig langzaam.

Met uitdrukking voor te dragen.

The first system of the musical score. It features a vocal line and a piano accompaniment. The vocal line begins with a whole rest, followed by a half note G4, and then a series of eighth notes: A4, B4, C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4. The piano accompaniment starts with a half note G3, followed by a half note F#3, and then a series of eighth notes: E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. The tempo is marked 'Matig langzaam' and the performance instruction is 'Met uitdrukking voor te dragen'. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 12/8.

Myn tyt gaet wech, en ic daer met, Myn
Het her-te mach wel vro-lie zyn, Ten

The second system of the musical score. The vocal line continues with eighth notes: C5, B4, A4, G4, F#4, E4, D4, C4, B3, A3, G3, F#3, E3, D3, C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2. The piano accompaniment continues with eighth notes: C3, B2, A2, G2, F#2, E2, D2, C2, B1, A1, G1, F#1, E1, D1, C1, B0, A0, G0, F#0, E0, D0, C0, B-1, A-1, G-1, F#-1, E-1, D-1, C-1, B-2, A-2, G-2, F#-2, E-2, D-2, C-2, B-3, A-3, G-3, F#-3, E-3, D-3, C-3, B-4, A-4, G-4, F#-4, E-4, D-4, C-4, B-5, A-5, G-5, F#-5, E-5, D-5, C-5, B-6, A-6, G-6, F#-6, E-6, D-6, C-6, B-7, A-7, G-7, F#-7, E-7, D-7, C-7, B-8, A-8, G-8, F#-8, E-8, D-8, C-8, B-9, A-9, G-9, F#-9, E-9, D-9, C-9, B-10, A-10, G-10, F#-10, E-10, D-10, C-10, B-11, A-11, G-11, F#-11, E-11, D-11, C-11, B-12, A-12, G-12, F#-12, E-12, D-12, C-12, B-13, A-13, G-13, F#-13, E-13, D-13, C-13, B-14, A-14, G-14, F#-14, E-14, D-14, C-14, B-15, A-15, G-15, F#-15, E-15, D-15, C-15, B-16, A-16, G-16, F#-16, E-16, D-16, C-16, B-17, A-17, G-17, F#-17, E-17, D-17, C-17, B-18, A-18, G-18, F#-18, E-18, D-18, C-18, B-19, A-19, G-19, F#-19, E-19, D-19, C-19, B-20, A-20, G-20, F#-20, E-20, D-20, C-20, B-21, A-21, G-21, F#-21, E-21, D-21, C-21, B-22, A-22, G-22, F#-22, E-22, D-22, C-22, B-23, A-23, G-23, F#-23, E-23, D-23, C-23, B-24, A-24, G-24, F#-24, E-24, D-24, C-24, B-25, A-25, G-25, F#-25, E-25, D-25, C-25, B-26, A-26, G-26, F#-26, E-26, D-26, C-26, B-27, A-27, G-27, F#-27, E-27, D-27, C-27, B-28, A-28, G-28, F#-28, E-28, D-28, C-28, B-29, A-29, G-29, F#-29, E-29, D-29, C-29, B-30, A-30, G-30, F#-30, E-30, D-30, C-30, B-31, A-31, G-31, F#-31, E-31, D-31, C-31, B-32, A-32, G-32, F#-32, E-32, D-32, C-32, B-33, A-33, G-33, F#-33, E-33, D-33, C-33, B-34, A-34, G-34, F#-34, E-34, D-34, C-34, B-35, A-35, G-35, F#-35, E-35, D-35, C-35, B-36, A-36, G-36, F#-36, E-36, D-36, C-36, B-37, A-37, G-37, F#-37, E-37, D-37, C-37, B-38, A-38, G-38, F#-38, E-38, D-38, C-38, B-39, A-39, G-39, F#-39, E-39, D-39, C-39, B-40, A-40, G-40, F#-40, E-40, D-40, C-40, B-41, A-41, G-41, F#-41, E-41, D-41, C-41, B-42, A-42, G-42, F#-42, E-42, D-42, C-42, B-43, A-43, G-43, F#-43, E-43, D-43, C-43, B-44, A-44, G-44, F#-44, E-44, D-44, C-44, B-45, A-45, G-45, F#-45, E-45, D-45, C-45, B-46, A-46, G-46, F#-46, E-46, D-46, C-46, B-47, A-47, G-47, F#-47, E-47, D-47, C-47, B-48, A-48, G-48, F#-48, E-48, D-48, C-48, B-49, A-49, G-49, F#-49, E-49, D-49, C-49, B-50, A-50, G-50, F#-50, E-50, D-50, C-50, B-51, A-51, G-51, F#-51, E-51, D-51, C-51, B-52, A-52, G-52, F#-52, E-52, D-52, C-52, B-53, A-53, G-53, F#-53, E-53, D-53, C-53, B-54, A-54, G-54, F#-54, E-54, D-54, C-54, B-55, A-55, G-55, F#-55, E-55, D-55, C-55, B-56, A-56, G-56, F#-56, E-56, D-56, C-56, B-57, A-57, G-57, F#-57, E-57, D-57, C-57, B-58, A-58, G-58, F#-58, E-58, D-58, C-58, B-59, A-59, G-59, F#-59, E-59, D-59, C-59, B-60, A-60, G-60, F#-60, E-60, D-60, C-60, B-61, A-61, G-61, F#-61, E-61, D-61, C-61, B-62, A-62, G-62, F#-62, E-62, D-62, C-62, B-63, A-63, G-63, F#-63, E-63, D-63, C-63, B-64, A-64, G-64, F#-64, E-64, D-64, C-64, B-65, A-65, G-65, F#-65, E-65, D-65, C-65, B-66, A-66, G-66, F#-66, E-66, D-66, C-66, B-67, A-67, G-67, F#-67, E-67, D-67, C-67, B-68, A-68, G-68, F#-68, E-68, D-68, C-68, B-69, A-69, G-69, F#-69, E-69, D-69, C-69, B-70, A-70, G-70, F#-70, E-70, D-70, C-70, B-71, A-71, G-71, F#-71, E-71, D-71, C-71, B-72, A-72, G-72, F#-72, E-72, D-72, C-72, B-73, A-73, G-73, F#-73, E-73, D-73, C-73, B-74, A-74, G-74, F#-74, E-74, D-74, C-74, B-75, A-75, G-75, F#-75, E-75, D-75, C-75, B-76, A-76, G-76, F#-76, E-76, D-76, C-76, B-77, A-77, G-77, F#-77, E-77, D-77, C-77, B-78, A-78, G-78, F#-78, E-78, D-78, C-78, B-79, A-79, G-79, F#-79, E-79, D-79, C-79, B-80, A-80, G-80, F#-80, E-80, D-80, C-80, B-81, A-81, G-81, F#-81, E-81, D-81, C-81, B-82, A-82, G-82, F#-82, E-82, D-82, C-82, B-83, A-83, G-83, F#-83, E-83, D-83, C-83, B-84, A-84, G-84, F#-84, E-84, D-84, C-84, B-85, A-85, G-85, F#-85, E-85, D-85, C-85, B-86, A-86, G-86, F#-86, E-86, D-86, C-86, B-87, A-87, G-87, F#-87, E-87, D-87, C-87, B-88, A-88, G-88, F#-88, E-88, D-88, C-88, B-89, A-89, G-89, F#-89, E-89, D-89, C-89, B-90, A-90, G-90, F#-90, E-90, D-90, C-90, B-91, A-91, G-91, F#-91, E-91, D-91, C-91, B-92, A-92, G-92, F#-92, E-92, D-92, C-92, B-93, A-93, G-93, F#-93, E-93, D-93, C-93, B-94, A-94, G-94, F#-94, E-94, D-94, C-94, B-95, A-95, G-95, F#-95, E-95, D-95, C-95, B-96, A-96, G-96, F#-96, E-96, D-96, C-96, B-97, A-97, G-97, F#-97, E-97, D-97, C-97, B-98, A-98, G-98, F#-98, E-98, D-98, C-98, B-99, A-99, G-99, F#-99, E-99, D-99, C-99, B-100, A-100, G-100, F#-100, E-100, D-100, C-100, B-101, A-101, G-101, F#-101, E-101, D-101, C-101, B-102, A-102, G-102, F#-102, E-102, D-102, C-102, B-103, A-103, G-103, F#-103, E-103, D-103, C-103, B-104, A-104, G-104, F#-104, E-104, D-104, C-104, B-105, A-105, G-105, F#-105, E-105, D-105, C-105, B-106, A-106, G-106, F#-106, E-106, D-106, C-106, B-107, A-107, G-107, F#-107, E-107, D-107, C-107, B-108, A-108, G-108, F#-108, E-108, D-108, C-108, B-109, A-109, G-109, F#-109, E-109, D-109, C-109, B-110, A-110, G-110, F#-110, E-110, D-110, C-110, B-111, A-111, G-111, F#-111, E-111, D-111, C-111, B-112, A-112, G-112, F#-112, E-112, D-112, C-112, B-113, A-113, G-113, F#-113, E-113, D-113, C-113, B-114, A-114, G-114, F#-114, E-114, D-114, C-114, B-115, A-115, G-115, F#-115, E-115, D-115, C-115, B-116, A-116, G-116, F#-116, E-116, D-116, C-116, B-117, A-117, G-117, F#-117, E-117, D-117, C-117, B-118, A-118, G-118, F#-118, E-118, D-118, C-118, B-119, A-119, G-119, F#-119, E-119, D-119, C-119, B-120, A-120, G-120, F#-120, E-120, D-120, C-120, B-121, A-121, G-121, F#-121, E-121, D-121, C-121, B-122, A-122, G-122, F#-122, E-122, D-122, C-122, B-123, A-123, G-123, F#-123, E-123, D-123, C-123, B-124, A-124, G-124, F#-124, E-124, D-124, C-124, B-125, A-125, G-125, F#-125, E-125, D-125, C-125, B-126, A-126, G-126, F#-126, E-126, D-126, C-126, B-127, A-127, G-127, F#-127, E-127, D-127, C-127, B-128, A-128, G-128, F#-128, E-128, D-128, C-128, B-129, A-129, G-129, F#-129, E-129, D-129, C-129, B-130, A-130, G-130, F#-130, E-130, D-130, C-130, B-131, A-131, G-131, F#-131, E-131, D-131, C-131, B-132, A-132, G-132, F#-132, E-132, D-132, C-132, B-133, A-133, G-133, F#-133, E-133, D-133, C-133, B-134, A-134, G-134, F#-134, E-134, D-134, C-134, B-135, A-135, G-135, F#-135, E-135, D-135, C-135, B-136, A-136, G-136, F#-136, E-136, D-136, C-136, B-137, A-137, G-137, F#-137, E-137, D-137, C-137, B-138, A-138, G-138, F#-138, E-138, D-138, C-138, B-139, A-139, G-139, F#-139, E-139, D-139, C-139, B-140, A-140, G-140, F#-140, E-140, D-140, C-140, B-141, A-141, G-141, F#-141, E-141, D-141, C-141, B-142, A-142, G-142, F#-142, E-142, D-142, C-142, B-143, A-143, G-143, F#-143, E-143, D-143, C-143, B-144, A-144, G-144, F#-144, E-144, D-144, C-144, B-145, A-145, G-145, F#-145, E-145, D-145, C-145, B-146, A-146, G-146, F#-146, E-146, D-146, C-146, B-147, A-147, G-147, F#-147, E-147, D-147, C-147, B-148, A-148, G-148, F#-148, E-148, D-148, C-148, B-149, A-149, G-149, F#-149, E-149, D-149, C-149, B-150, A-150, G-150, F#-150, E-150, D-150, C-150, B-151, A-151, G-151, F#-151, E-151, D-151, C-151, B-152, A-152, G-152, F#-152, E-152, D-152, C-152, B-153, A-153, G-153, F#-153, E-153, D-153, C-153, B-154, A-154, G-154, F#-154, E-154, D-154, C-154, B-155, A-155, G-155, F#-155, E-155, D-155, C-155, B-156, A-156, G-156, F#-156, E-156, D-156, C-156, B-157, A-157, G-157, F#-157, E-157, D-157, C-157, B-158, A-158, G-158, F#-158, E-158, D-158, C-158, B-159, A-159, G-159, F#-159, E-159, D-159, C-159, B-160, A-160, G-160, F#-160, E-160, D-160, C-160, B-161, A-161, G-161, F#-161, E-161, D-161, C-161, B-162, A-162, G-162, F#-162, E-162, D-162, C-162, B-163, A-163, G-163, F#-163, E-163, D-163, C-163, B-164, A-164, G-164, F#-164, E-164, D-164, C-164, B-165, A-165, G-165, F#-165, E-165, D-165, C-165, B-166, A-166, G-166, F#-166, E-166, D-166, C-166, B-167, A-167, G-167, F#-167, E-167, D-167, C-167, B-168, A-168, G-168, F#-168, E-168, D-168, C-168, B-169, A-169, G-169, F#-169, E-169, D-169, C-169, B-170, A-170, G-170, F#-170, E-170, D-170, C-170, B-171, A-171, G-171, F#-171, E-171, D-171, C-171, B-172, A-172, G-172, F#-172, E-172, D-172, C-172, B-173, A-173, G-173, F#-173, E-173, D-173, C-173, B-174, A-174, G-174, F#-174, E-174, D-174, C-174, B-175, A-175, G-175, F#-175, E-175, D-175, C-175, B-176, A-176, G-176, F#-176, E-176, D-176, C-176, B-177, A-177, G-177, F#-177, E-177, D-177, C-177, B-178, A-178, G-178, F#-178, E-178, D-178, C-178, B-179, A-179, G-179, F#-179, E-179, D-179, C-179, B-180, A-180, G-180, F#-180, E-180, D-180, C-180, B-181, A-181, G-181, F#-181, E-181, D-181, C-181, B-182, A-182, G-182, F#-182, E-182, D-182, C-182, B-183, A-183, G-183, F#-183, E-183, D-183, C-183, B-184, A-184, G-184, F#-184, E-184, D-184, C-184, B-185, A-185, G-185, F#-185, E-185, D-185, C-185, B-186, A-186, G-186, F#-186, E-186, D-186, C-186, B-187, A-187, G-187, F#-187, E-187, D-187, C-187, B-188, A-188, G-188, F#-188, E-188, D-188, C-188, B-189, A-189, G-189, F#-189, E-189, D-189, C-189, B-190, A-190, G-190, F#-190, E-190, D-190, C-190, B-191, A-191, G-191, F#-191, E-191, D-191, C-191, B-192, A-192, G-192, F#-192, E-192, D-192, C-192, B-193, A-193, G-193, F#-193, E-193, D-193, C-193, B-194, A-194, G-194, F#-194, E-194, D-194, C-194, B-195, A-195, G-195, F#-195, E-195, D-195, C-195, B-196, A-196, G-196, F#-196, E-196, D-196, C-196, B-197, A-197, G-197, F#-197, E-197, D-197, C-197, B-198, A-198, G-198, F#-198, E-198, D-198, C-198, B-199, A-199, G-199, F#-199, E-199, D-199, C-199, B-200, A-200, G-200, F#-200, E-200, D-200, C-200, B-201, A-201, G-201, F#-201, E-201, D-201, C-201, B-202, A-202, G-202, F#-202, E-202, D-202, C-202, B-203, A-203, G-203, F#-203, E-203, D-203, C-203, B-204, A-204, G-204, F#-204, E-204, D-204, C-204, B-205, A-205, G-205, F#-205, E-205, D-205, C-205, B-206, A-206, G-206, F#-206, E-206, D-206, C-206, B-207, A-207, G-207, F#-207, E-207, D-207, C-207, B-208, A-208, G-208, F#-208, E-208, D-208, C-208, B-209, A-209, G-209, F#-209, E-209, D-209, C-209, B-210, A-210, G-210, F#-210, E-210, D-210, C-210, B-211, A-211, G-211, F#-211, E-211, D-211, C-211, B-212, A-212, G-212, F#-212, E-212, D-212, C-212, B-213, A-213, G-213, F#-213, E-213, D-213, C-213, B-214, A-214, G-214, F#-214, E-214, D-214, C-214, B-215, A-215, G-215, F#-215, E-215, D-215, C-215, B-216, A-216, G-216, F#-216, E-216, D-216, C-216, B-217, A-217, G-217, F#-217, E-217, D-217, C-217, B-218, A-218, G-218, F#-218, E-218, D-218, C-218, B-219, A-219, G-219, F#-219, E-219, D-219, C-219, B-220, A-220, G-220, F#-220, E-220, D-220, C-220, B-221, A-221, G-221, F#-221, E-221, D-221, C-221, B-222, A-222, G-222, F#-222, E-222, D-222, C-222, B-223, A-223, G-223, F#-223, E-223, D-223, C-223, B-224, A-224, G-224, F#-224, E-224, D-224, C-224, B-225, A-225, G-225, F#-225, E-225, D-225, C-225, B-226, A-226, G-226, F#-226, E-226, D-226, C-226, B-227, A-227, G-227, F#-227, E-227, D-227, C-227, B-228, A-228, G-228, F#-228, E-228, D-228, C-228, B-229, A-229, G-229, F#-229, E-229, D-229, C-229, B-230, A-230, G-230, F#-230, E-230, D-230, C-230, B-231, A-231, G-231, F#-231, E-231, D-231, C-231, B-232, A-232, G-232, F#-232, E-232, D-232, C-232, B-233, A-233, G-233, F#-233, E-233, D-233, C-233, B-234, A-234, G-234, F#-234, E-234, D-234, C-234, B-235, A-235, G-235, F#-235, E-235, D-235, C-235, B-236, A-236, G-236, F#-236, E-236, D-236, C-236, B-237, A-237, G-237, F#-237, E-237, D-237, C-237, B-238, A-238, G-238, F#-238, E-238, D-238, C-238, B-239, A-239, G-239, F#-239, E-239, D-239, C-239, B-240, A-240, G-240, F#-240, E-240, D-240, C-240, B-241, A-241, G-241, F#-241, E-241, D-241, C-241, B-242, A-242, G-242, F#-242, E-242, D-242, C-242, B-243, A-243, G-243, F#-243, E-243, D-243, C-243, B-244, A-244, G-244, F#-244, E-244, D-244, C-244, B-245, A-245, G-245, F#-245, E-245, D-245, C-245, B-246, A-246, G-246, F#-246, E-246, D-246, C-246, B-247, A-247, G-247, F#-247, E-247, D-247, C-247, B-248, A-248, G-248, F#-248, E-248, D-248, C-248, B-249, A-249, G-249, F#-249, E-249, D-249, C-249, B-250, A-250, G-250, F#-250, E-250, D-250, C-250, B-251, A-251, G-251, F#-251, E-251, D-251, C-251, B-252, A-252, G-252, F#-252, E-252, D-252, C-252, B-253, A-253, G-253, F#-253, E-253, D-253, C-253, B-254, A-254, G-254, F#-254, E-254, D-254, C-254, B-255, A-255, G-255, F#-255, E-255, D-255, C-255, B-256, A-256, G-256, F#-256, E-256, D-256, C-256, B-257, A-257, G-257, F#-257, E-257, D-257, C-257, B-258, A-258, G-258, F#-258, E-258, D-258, C-258, B-259, A-259, G-259, F#-259, E-259, D-259, C-259, B-260, A-260, G-260, F#-260, E-260, D-260, C-260, B-261, A-261, G-261, F#-261, E-261, D-261, C-261, B-262, A-262, G-262, F#-262, E-262, D-262, C-262, B-263, A-263, G-263, F#-263, E-263, D-263, C-263, B-264, A-264, G-264, F#-264, E-264, D-264, C-264, B-265, A-265, G-265, F#-265, E-265, D-265, C-265, B-266, A-266, G-266, F#-266, E-266, D-266, C-266, B-267, A-267, G-267, F#-267, E-267, D-267, C-267, B-268, A-268, G-268, F#-268, E-268, D-268, C-268, B-269, A-269, G-269, F#-269, E-269, D-269, C-269, B-270, A-270, G-270, F#-270, E-270, D-270, C-270, B-271, A-271, G-271, F#-271, E-271, D-271, C-271, B-272, A-272, G-272, F#-272, E-272, D-272, C-272, B-273, A-273, G-273, F#-273, E-273, D-273, C-273, B-274, A-274, G-274, F#-274, E-274, D-274, C-274, B-275, A-275, G-275, F#-275, E-275, D-275, C-275, B-276, A-276, G-276, F#-276, E-276, D-276, C-276, B-277, A-277, G-277, F#-277, E-277, D-277, C-277, B-278, A-278, G-278, F#-278, E-278, D-278, C-278, B-279, A-279, G-279, F#-279, E-279, D-279, C-279, B-280, A-280, G-280, F#-280, E-280, D-280, C-280, B-281, A-281, G-281, F#-281, E-281, D-281, C-281, B-282, A-282, G-282, F#-282, E-282, D-282, C-282, B-283, A-283, G-283, F#-283, E-283, D-283, C-283, B-284, A-284, G-284, F#-284, E-284, D-284, C-284, B-285, A-285, G-285, F#-285, E-285, D-285, C-285, B-286, A-286, G-286, F#-286, E-286, D-286, C-286, B-287, A-287, G-287, F#-287, E-287, D-287, C-287, B-288, A-288, G-288, F#-288, E-288, D-288, C-288, B-289, A-289, G-289, F#-289, E-289, D-289, C-289, B-290, A-290, G-290, F#-290, E-290, D-290, C-290, B-291, A-291,

VI a.

Van liefden comt groot liden.

Langzaam en innig.

p

Van lief - den comt groot li - den En - de
 Ma - ri - a was in li - den; Si
 Met wee - nent - ly - cken oo - gen Dat

on - der wi - len groot leyt. Het min - de die ma - get Ma - ri - a Den
 ghinc ee - nen droe - ven ganc Tot Hie - ru - sa - lem, voor die poor - te, Die
 si hem a - ne - sach. O my! spracsi doen, ey - la - cen! Is

p

Gods soon wel ghe - meyt. Si min - de hem seer, si had - de hem lief; Als
 si ont - slo - ten vant. Daer sach si co - men haers her - ten lief Met
 dit den droeven dach, Die van my is ghe - pro - pheteert, Dat

si hem sach in li - den Si en con - de ghe - rust - en - nyet. —
 ee - nen cru - ce ghe - la - den Als een ver - ban - nen dief. —
 myn hert sou - de door - sni - den Dat wreede bit - ter sweert. —

VI b.

Van liefden comt groot liden.

Langzaam en innig.

Van lief - den comt groot li - den En - de
 Ma - ri - a was in li - den; Si
 Met wee - nent - ly - cken oo - gen Dat

on - der wi - len groot leyt. Het min - de die ma - get Ma - ri - a Den
 ghinc eenen droe - ven ganc Tot Hie - ru - sa - lem, voor die poor - te, Die
 si hem a - ne - sach. O my! sprac si doen, ey - la - cen! Is

Gods soon wel ghe - meyt. Si minde hem seer, si hadde hem lief; Als
 si ont - slo - ten vant. Daer sach si comen haers her - ten lief Met
 dit den droe - ven dach, Die van my is ghe - pro - pheteert, Dat

si hem sach in li - den, Si en con - de ghe - rust - en nyet.
 ee - nen cru - ce ghe - la - den Als een ver - ban - nen dief.
 myn hert sou - de door - sni - den Dat wreede bit - ter sweert.

VII.

Ghi, die Jesus wyngaert plant.

Innig.

p

Ghi, die Je - sus wyngaert plant, Ver - blyt u op dat soe - te lant, Daer
Je - ru - sa - lem ist lant ghenamt, Vol hey - lich - he - den schoon bequaem, Ver -
Als Je - sus u daer sal ontbien, U wercken sal hi o - versien En

ghi syt toe ver - co - ren. Die cier - heyt is daer on - spre - ke - lyc, Die
ciert met al - le vruech - den. Van hier so en coemt - er nie - mant in, Hy en
na u duechden loo - nen. Och God, ver - leent een ye - ge - lyc Op

bli - scap on - be - gri - pe - lyck, Die u daer sal ghe - bo - ren. _____
draecht int her - te Je - sus min Ende is verciert met duech - den. _____
dat lant te dincken hier op aertryck En dat namaelste be - wo - nen. _____

VIII.

Die alre zweetste Jhesus.

Innig en niet snel.

p

Die al - re zweet - ste Jhe - - sus, Die

al - re lief - ste Heer, Die mint die rey - ne maech - den, Die

maechden al - so seer. — En sach van den he - mel neer, — Hoe

dat si was ge - daen,¹⁾ Syn lief, syn hart - sen bruyt.

¹⁾ Hoe dat si was gedaen = Hoe zij er uitzag.

Een alre liefelicken een.

Vloeiend, op de wijze van een wiegenlied.

p

Een al-re lief-fe-lic-ken een, Dat heb ic uit-ver-co-ren, Dat
 Ons is een kin-de-kyn ge-bo-ren End een soon wel ghe-ge-ven, Wy

is Jhe-sus van Na-za-reen Is van der ma-get ge-bo-ren.
 syn daer toe uit-ver-co-ren, Dat wy des minnent-lic ple-gen.

p

Su - - yo, su - yo, su - yo su, Su - yo, su - yo, su - yo su,

pp

Su - - yo, su - yo, su - yo su, Lie - ve susters is dat niet nu? ¹⁾

1) nu = nieuw.

X.

Adieu, natuerlic leven.

Langzaam en innig.

p

A - dieu, na - tuer - - lyc le - - ven myn, A
 A - dieu is een _____ on - troost - lyck woort, Ghe -

p

dieu, so - laes en - de al - le myn vruecht! A - dieu, het moet ghe -
 voe - le ic wel in mi - nen moet. A - dieu, ghi hebt myn

scey - den syn Van al dat ghe - ne dat nu myn her - te verhuecht, Mi en
 her - te verstoort, Och scey - den! ghi 'my true - ren doet. Ic

sal niet bli - ven dan die duecht; Dat ic hier vin - de wort
ho - pe ghi sult mi we - sen goet Als ic hier na - maels

mi on - to - gen; Jone - heyt, schoon - heyt, so - laes, en - de
sal ver - ho - ghen. Och — we - relt, valsch fe - nyn, al

al - le myn vruecht, Wie dat u mint, hy wort be - dro - ghen.
smaect — ghi soet, Wie dat u mint, hy wort be - dro - ghen.

XI.

Och voor de doot.

Krachtig en niet langzaam.

mf

Och voor de doot en is troost en is troost noch boet,¹⁾ Met
Al heeft mi God nu ge - spaert, nu gespaert, ge - spaert, Myn

mf

rechte mach ick mach ick wel ker - men. Maer want ick im - mer, ick
her - te verscriet ver - scriet van vree - sen. Als ick denk op die

mf

im - mer ster - ven moet. Ryc God! wilt myn - re wilt myn - re, ont - fer -
he - nen - he - nen - vaert, Die im - mer, im - mer eens moet we -

men! Al toeft die doot een jaer, een jaer oft yet, Het moet eens syn, het
sen. De doot is snel, seer snel, seer snel en wreet, Ic moet daer aen, tsi

¹⁾boet = geneesmiddel

moeteens syn ten baet mi niet, Ic moet daer toe, alst God, — alst God ghe-
 lief oft leet, tsi lief oft leet, Myn teerghelt is een lin - - - nen

biet, Al mach hi mi weynich bor - ghen¹⁾ bor -
 cleet. Ic salt hier haest be - ghe - ven, be - ghe - - - -

ghen. Daer - om so lydt myn her-te myn her-te ver - driet, ver - driet
 ven. Och! want ic nu dat se - ker weet, dat se - ker weet, —

— Al - tyt le - ve ic, le - ve ic in sor - - - - ghen.
 — So mach ick oock wel be - - - - - ven.

¹⁾ Al - borghen = al moge God mij ook een weinig uitstel geven.

XII.

O creatuer, dyn clagen.

Met uitdrukking te zingen.

p

Maria: O cre-a-tuer, dyn cla - gen, Dyn bid-den end dyn vra - gen Heb
 Ghi wilt u hier ver-bli - den End ooc nae de-sen ti - den Myns
die ziel: Ma - ri - a! bloem der bloe - men, Dit heb ic wel ver - no - men, Het

p

ic al wel ver-staen. Ghi wilt myn kint be - ha - - gen, Maer
 kints so - laes ont - faen; Maer ghi en wilt niet stri - - den In
 moet soo syn ghe-daen, Maer soudt u kint niet co - - men End

teruys met hem niet dra - - gen, Dair al die min leit aen. —
 bit - ter-heit in li - - den, Als hi voor heeft ge - daen. —
 my int stri - den vro - - men, Hoe soud ic bli - ven staen. —

p

LIEDEREN

met

wereldlijken tekst.

XIII.

Het daghet in den oosten.

Zeergebonden, droomerig en vloeiend voor te dragen.

p

Het da - ghet in den

oo - sten, Het lich - tet o - - - - ver -

al; Hoe lut - tel we - tet myn lief - - - -

ste, Waer — dat ic he - nen — sal! —

„Och, warent al myn vrienden
Dat myn vianden syn,
Ic voerde u uiten lande,
Myn lief, myn minnekyn!”

Dat meysken nam haren mantel,
Ende si ghinck enen ganck,
Al voor haers vaders poorte
Die si ontsloten vant.

—„Dats waer soudi my voeren,
Stout ridder wel ghemeit?
Ic ligghe in myns liefs armkens,
Met groter waerdicheit.”

„Och is hier eenich heere,
Oft eenich edel man,
Die mi nu minen dooden
Begraven helpen can?”

—„Ligdi in u liefs armen?
Bilo! ghi en segt niet waer:
Gaet henen ter linde groene,
Verslegghen so leyt hi daer.”

Die heeren swegghen stille,
Si en maecten gheen gheluit;
Dat meysken keerde haer omme,
Si ghinc al weenende uit.

Dat meysken nam haren mantel
Ende si ghinc eenen ganck
Al totter linde groene,
Daer si den dooden vant.

Si nam hem in haren armen,
Si custe hem voor den mont,
In eender corten wilen,
Tot also menigher stont.

„Och ligdi hier verslagghen
Versmoort al in u bloet!
Dat heeft ghedaen u roemen
Ende uwen hooghen moet.

Met sinen blancken swaerde
Dat si die aerde op groef,
Met haer sneewitten armen
Ten grave dat si hem droech.

„Och ligdi hier verslagghen
Die mi te troosten plach!
Wat hebdi mi ghelaten
So menighen droeven dach!”

„Nu wil ic mi gaen begheven
In een klein cloosterkyn
Ende dragghen swarte wilen,
Ende worden een nonnekyn.”

Met hare claerder stemme,
Die misse dat si sanc,
Met haer sneewitten handen
Dal si dat belleken clanc.

XIV.

Het viel eens hemels douwe.

Niet snel.

The musical score is written in 6/8 time. The vocal line is on a single staff, and the piano accompaniment is on two staves (treble and bass). The tempo is marked 'Niet snel.' (Not fast). The key signature has one flat (B-flat).

First System:

Vocal: Het viel eens he - mels dou - - . we Voor
 Ic wil den mey gaen hou - - . - wen Voor

Piano: *pp*

Second System:

Vocal: myns liefs ven - ster - kyn. Ic weet geen schoon - der
 myns liefs ven - ster - kyn; En scen - ken myn lief

Piano: *p*

Third System:

Vocal: vrou - - - we Si staet int her te myn. Si
 trou - - - we, Die al - der - lief - ste myn! En

hout myn hert be - van - - ghen Twelck is so seer door -
seg - ghen, lief! wilt co - - men Voor u cleyen ven - ster - ken

wont. O! mocht ic troost ont - - fan - - - ghen, So
staen! Ont - faet¹⁾ den mey met bloe - - - men, Hi

waer ic gansch ge - - sont.
is so schoo - ne ghe - - daen.

¹⁾ ontfaet = ontvang

XV.

Och ligdy nu en slaept.

Een liedeken van den mey.

Vloeiend te zingen.

p

1. „Och lig - dy nu en slaept, — Myn
3. „Ic sie den lich - ten dach — Al

uit-ver-co-ren bloe - mel Och lig-dy nu en slaept — In u - wen eersten
door die wolcken drin - gen; Ic sie die bloemkens schoone Al uit der aerden

droo - me. Ont-weet u, soe-te lief, — Wilt door u veynster co - men, Staet
springhen. Ic sie die ster-ren claer — Die ver - lichten in den throo - ne, Staet

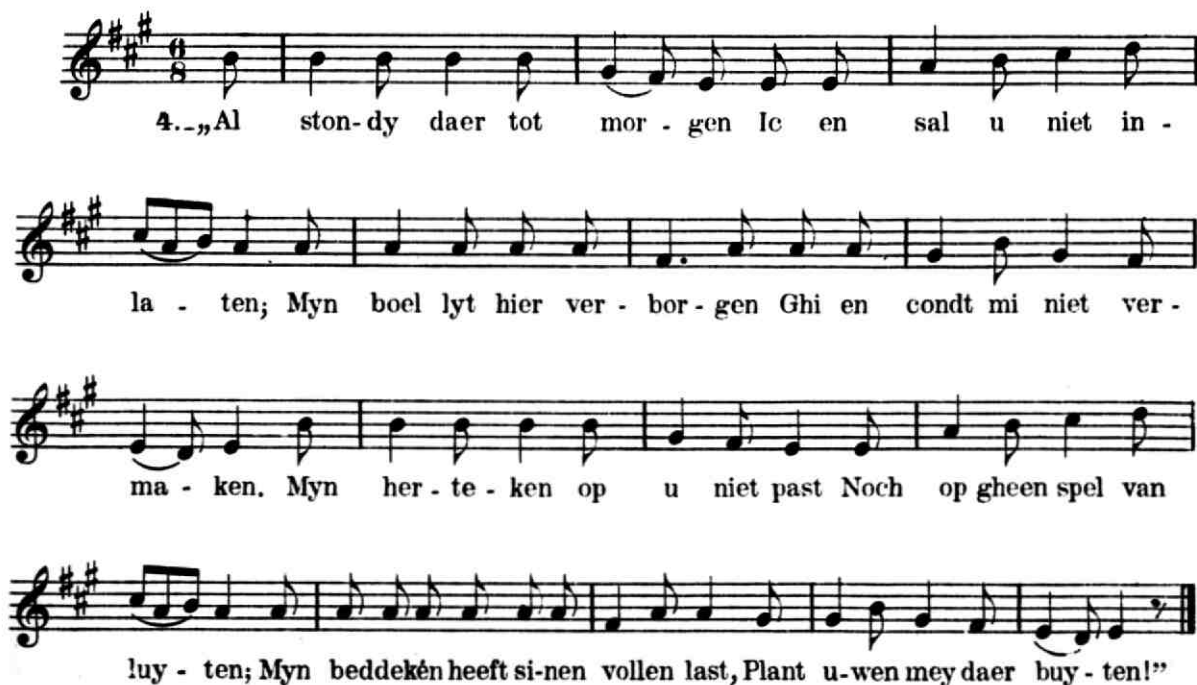
op, lief! wilt ont - faen — Den mey met si - nen bloe - men.”
op, lief! wilt ont - faen — Den mey met si - nen bloe - men.”

Tweede vers.

2.-„Wat ruysschet daer aen die muer,— Dat mi myn rus-te be -
ro - vet? Die mi tseyden maect suer, Die leit hier op ge -
doo - ghe¹⁾ In mi - nen arm so vast; — Wi en con-nens niet ont -
sluy - ten; Myn bedde-ken heeft si - nen last, Plant u-wen méy daer buy - ten!”

Vierde vers.

4.-„Al ston-dy daer tot mor - gen Ic en sal u niet in -
la - ten; Myn boel lyt hier ver - bor - gen Ghi en condt mi niet ver -
ma - ken. Myn her - te - ken op u niet past Noch op gheen spel van
luy - ten; Myn beddekén heeft si-nen vollen last, Plant u-wen mey daer buy - ten!”

¹⁾ op gedooghe = met mijn zin.

XVI.

Alle myn ghepeys.

Met uitdrukking te zingen.

Al - le myn ge - peys doet my so wee!

The first system of the musical score. The vocal line is in G major, 2/4 time, starting with a mezzo-forte (mf) dynamic. The piano accompaniment is in the same key and time, also starting with mf. The lyrics are 'Al - le myn ge - peys doet my so wee!'.

Wie sal ic cla - - gen myn ver-driet? Die lief - ste en acht op

The second system of the musical score. The vocal line continues with a mezzo-forte (mf) dynamic. The piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the right hand. The lyrics are 'Wie sal ic cla - - gen myn ver-driet? Die lief - ste en acht op'.

my niet meer, Ey - la - cen! wat — is my ge-siet! Ic mach wel segghen: tis

The third system of the musical score. The vocal line continues with a mezzo-forte (mf) dynamic. The piano accompaniment features a triplet of eighth notes in the right hand. The lyrics are 'my niet meer, Ey - la - cen! wat — is my ge-siet! Ic mach wel segghen: tis'.

al om niet Dat ick al - dus la - bue - re; Dies wil ic sin-gen een

vro-lick liet, Ver - lan-ghen! ghi doet — mi true - - ren!

Tweede vers.

Moet ic nu der-ven die lief-ste myn, So moet ic true-ren tot
in den doot! Haer eer-baer we - sen, haer claer aen-schyn
Dat brengt mi nu — in ly - den groot. Helpt mi, schoon lief! uit
de-ser noot En wilt my daer niet in la - ten. Wat ic vermach schoon
roo - se root, Dat coemt u — al te ba - - ten!

XVII.

Verlangen.

Bevallig voor te dragen.

p

Ver - lan - gen, ver - lan - gen doet
O lief, die myn her - te door

p

mynder her - te pyn, Al om te we - ten, boel - ken, oft ¹⁾
knaecht, — door - knaecht, U min - ne doet mi so

icx u ba - de Om troos - te om voet - sel om
groot - ten pyn! Ic heb u so dic - wils mi - nen

¹⁾ oft - medecyn = als ik om troost verzocht, (of ik dien verkrijgen zou).

me - de - cyn. Uw lief - de, lie - ve - ken
noot - ghe - claecht Maer u - dri - a - kel¹⁾ is

gaet my te na - de; Ey - la - cij! ey - la - cij!
moort en fe - nyn; Ey - la - cij! a - dieu - die

boel - ken ay mi! Ey - laes! het moet - ghe -
lief - ste myn. Ey - laes! het moet - ghe -

schei - den zyn.
schei - den zyn.

¹⁾ driakel = tegengif. In plaats van tegengif, geeft gij mij den dood-en venijn.

XVIII.

Ick seg adieu.

Innig.

p

Ick seg a - dieu, Wy twee, wy moeten

scei - - - den! Tot op een nieuw So

wil ic troost ver - bey - - - den. Ic laet by u dat

her - te myn, Want waer ghi zyt, daer sal ic zyn, Tsi vrucht of pyn, Tsi

vruecht of pyn, Al - toos sal ic u vry ey - gen zyn.

Myns sins ghe-quel Dat doet mi die - wils true - -
Ic dancke u lief, Reyn min-ne-lic lief ge - pre - -

ren. Haer lief - de re - bel Die doet mi ther - te
sen. Voor al - le grief So wilt mi doch ghe -

schue - - ren. 't seei - den van u doet mi den noot, Ic
ne - - sen. De-se ni - ders fel met haer fe - nyn, Si

blyf ge - wont, ic segt u bloot: Schoon bloe - me mi - niot, Schoon
heb - ben be - let ons blide aenschyn Op dit ter - - myn, Op

bloe - me mi - niot! U ey - gen blive ic tot in - den doot.
dit ter - myn, Al - toos sal ic u vry ey - - gen zyn.

Adieu, schoon stadt,
Adieu, preeel vol vruechden!
Reyn maechdelyck vat,
Daer wi tsamen verhuechden.
Gedenct den troost, die ghy mi boot;
Ghi zyt myn lief, die ic noeyt en vloot,
Ic segt u bloot:
U eygen blive ic tot in den doot!

XIX.

Het vlooch een cleyn wilt vogelken.

Met eenvoud te zingen.

The musical score is written for voice and piano. It consists of four systems of music. The first system begins with a piano (*p*) dynamic marking. The melody is in a treble clef, and the piano accompaniment is in a grand staff (treble and bass clefs). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is common time (C). The lyrics are written below the voice line.

System 1:

Het vlooch een cleyn wilt vo - gel - ken Tot myns liefs ven - ster
 „Heb - di te nacht ge - vlo - ghen Al door die wille van

System 2:

in; „Staet op, myn al - der - lief - - ste! Staet op en laet my
 mi? So coemt ter hal - ver mid - der - nacht, Ic wil u la - ten

System 3:

in. Ic heb - be te nacht ge - vlo - ghen, Ic heb - be te nacht ge -
 in. Ic wil u — dec - ken war - me, Ic wil u dec - ken

System 4:

vlo - - ghen Al door — die wil - - - - le dyn.”
 war - - me, Met my - nen snee - wit - - - - ten ar - - mel”

Ick had een ghestadigh minneken.

mf

Ic had een ge-sta-dich min-ne-ken, Geen schoon-der die daer
 Hoe sou-de ic haer ver-ge-ten? Ic ligghe in swaer ver-
 O bit-ter-ly-cke schei-den, Waer toe si dy ghe-

mf

leeft, Ver-co-ren in myn sin-ne-ken. Van rouw myn her-te beeft, Want
 driet. Van drincken noch van e-ten Can ic ghe-voeden niet. Ic
 maect? Die doot wil mi ver-bey-den Die al-so bit-ter smaect. Het

mf

si mi nu be-gheeft. Daer-om mach ic wel scri-ven: Wan-
 weet wel hoe si hiet, Die myn her-te-ken heeft be-van-ghen; Naer
 moet ghescheyden zyn, Schoon lief, staet mi te spra-ken, Ic

trou-we van al-le wy-ven! Want si een an-der heeft.
 haer staet al-le myn ver-lan-ghen: Ic leve in swaer ver-driet.
 val-le in des-pe-ra-ten, Ic blive al in die pyn.

XXI.

Tandernaken op den Ryn.

Verhalend te zingen.

Tan - der - na - ken op den Ryn ————— Daer sach ic twee

The first system of the musical score. It features a vocal melody on a single staff and a piano accompaniment on grand staves. The key signature has one flat (B-flat) and the time signature is common time (C). The lyrics are 'Tan - der - na - ken op den Ryn' followed by a long dash and 'Daer sach ic twee'.

meis - kens spe - len gaen. Die ee - ne docht my aen haer aen - schyn —

The second system of the musical score. It continues the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are 'meis - kens spe - len gaen. Die ee - ne docht my aen haer aen - schyn' followed by a long dash.

— Haer ooch - kens die wa - ren met tranen be - vaen. „Wat hebstu, lie - ve ghe -

The third system of the musical score. It concludes the vocal melody and piano accompaniment. The lyrics are '— Haer ooch - kens die wa - ren met tranen be - vaen. „Wat hebstu, lie - ve ghe -'.

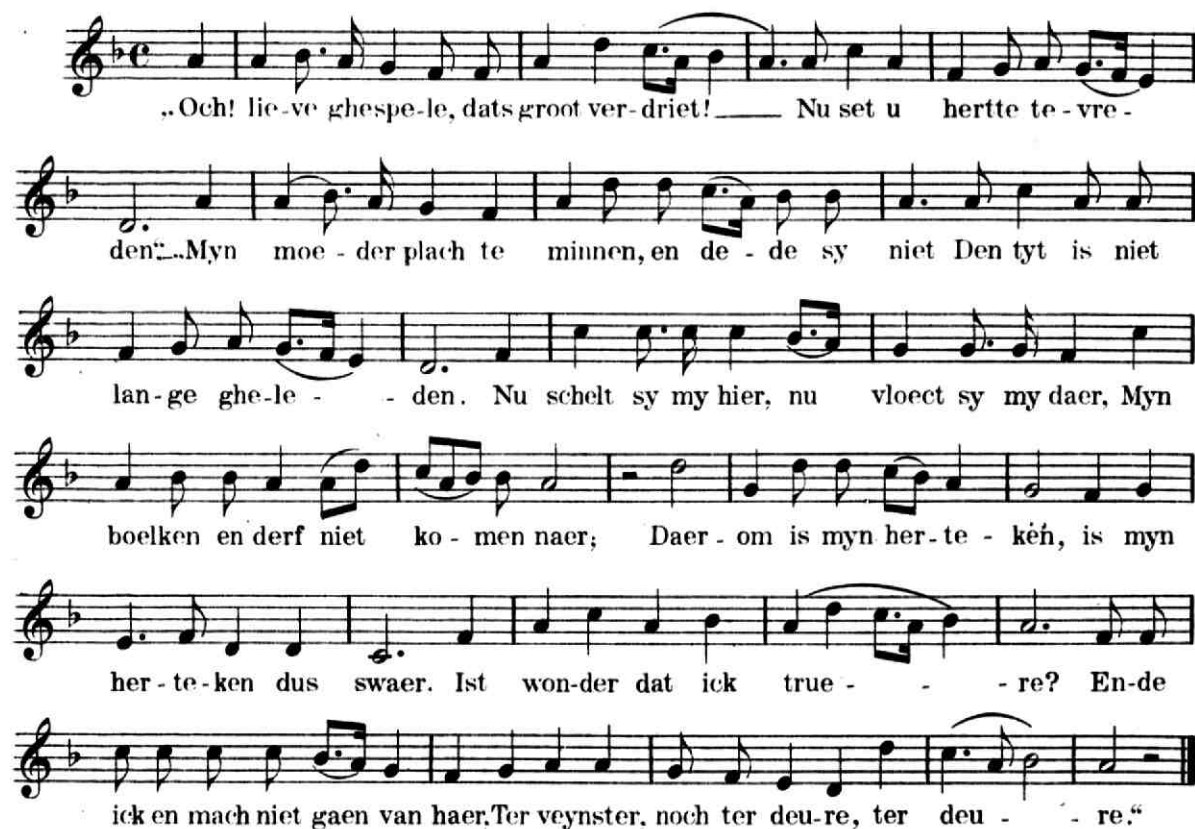
spe-le goet?" „My truert myn hertte, my swaert myn moet!" „Hoe

compt dat, ghe-spe-le goet? Ma-ke my — des' vroet." „Ic en

cans u niet ghe-sa- - - gen; Tis die moeder, diet my

doet, Sy wil myn boel ver-ja-ghen, myn boel ver-ja- - - ghen?"

Tweede vers.

„Och! lie-ve ghespe-le, dats groot ver-driet! — Nu set u hertte te-vre -
den? Myn moe - der plach te minnen, en de - de sy niet Den tyt is niet
lan-ge ghe-le - den. Nu schelt sy my hier, nu vloet sy my daer, Myn
boelken en derf niet ko - men naer; Daer - om is myn her-te - kén, is myn
her-te-ken dus swaer. Ist won-der dat ick true - - re? En-de
ick en mach niet gaen van haer, Ter veynster, noch ter deu-re, ter deu - - re.“

Derde vers.

— „Och! lie-ve ghespe - le, daer en leit niet an, Die mey-e, die
sal noch groey - en. Die dan syn liefken spre - - ken mach, Syn hertte mach
hem ver - moe - - jen? „Och! lie-ve ghe-spe - le, dat's quaet sanc; Tot
mey te beyden is my te lanc Het sou-de mynder hert - ten ma - ken
cranc, Ic sou-de van rouwe ster - - ven. Al en wets myn moeder ghe - nen
danc? Mynsboels wil - le sal ick ver-wer-ven, ver - wer - - ven!

*) Al-danc = al neemt mijn moeder het mij kwalijk.

XXII.

Syt vrolyc groot en cleyne.

Opgewekt en frisch.

Syt vro-lic,groot en cley-ne, met de - sen mey - en - tyt! — Hy

brengt ons al ghe-mey-ne syn bloem - kens met jo - lyt. — Syt vro - lic leeft

sonder nyt ghe- sta-dich int ver - bey - den Wat ghi doet oft waer ghi syt, Syt

cresc.
vrolic met - ten meye, den meye, den meye - - e.

XXIII.

Ik zag mijnen heere van Valkenstein.

Verhalend te zingen.

The musical score is written for voice and piano. It consists of three systems of music. Each system has a vocal line on a single staff and a piano accompaniment on a grand staff (treble and bass staves). The time signature is common time (C). The key signature has one flat (B-flat).

System 1: The vocal line begins with a half note G4, followed by quarter notes A4, B4, A4, G4, F4, E4, and D4. The piano accompaniment starts with a half note G3 in the bass and a half note B3 in the treble, followed by quarter notes A3, B3, A3, G3, F3, E3, and D3. The lyrics are: "Ik zag mij - nen hee - re van Val - ken - stein Te".

System 2: The vocal line continues with quarter notes D4, E4, F4, G4, A4, B4, A4, and G4. The piano accompaniment features a more active melody in the treble with eighth and sixteenth notes, while the bass line remains mostly quarter notes. The lyrics are: "zij - nen burg op rij - den, Het schild aan den arm kwam".

System 3: The vocal line has quarter notes G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, and G3. The piano accompaniment concludes with a series of chords in the treble and single notes in the bass. The lyrics are: "hij ge - reën, 't Blank zwaard aan zij - ne zij - - de.".

„God zegen u, heere van Valkenstein,
Zijt gij des landes een heere:
Ei geef mij weer den gevangen mijn,
Om aller Jonkvren eere.

—„Den gevangen dien ik gevangen heb
Moest ik mij zuur verwerven;
Hij ligt in den toren op Valkenstein
Daar mag hij verstinken en sterven.”

„Ligt hij in den toren op Valkenstein,
Moet zulker ellende gebeuren,
Zoo wil ik onder den toren trouw
Mijn liefsten helpen treuren?”

En als zij nu onder den toren kwam,
Hoort zij haar liefsten daar binnen.
„Zal ik u helpen, dat ik niet kan,
Dat brengt mij uit mijn zinnen.”

—„Naar huis, naar huis, myne jonkvrouw zoet,
En troost uw arme weezen;
Neem u van het jaar een andren man
Die zal u van treuren genezen?”

„Nam ik van het jaar eenen andren man
Te slapen aan mijn zijde,
Zoo liet ik ook nog mijn treuren niet staan,
Als hij mijn weezen kastijdde.

Wat gaf ik dat ik een telle¹⁾ had
En alle Jonkvren reden,
Flus werd met den heere van Valkenstein
Door mij om mijn lieverd gestreden?”

—„O neen, o neen, mijn jonkvrouw zoet,
Dat waar mij groote schande;
Neem gij uw lieverd maar bij der hand
En trek met hem uit den lande?”

„Uit uwen lande trek ik zoo niet,
Gij moet mij geven een schrijven,
Dat waar ik in den vreemde kom
Ik daar ook mag verblijven?”

Als zij nu ter grooter heide kwam,
Wel luide begon zij te zingen:
„Nu kan ik den heere van Valkenstein
Met mijne woorden dwingen.

Daar ik het nu niet hem zeggen kan,
Daar wil ik 't van hem zingen,
Dat ik den heere van Valkenstein
Met mijne woorden kon dwingen.”

¹⁾ telganger: rijpaard bij voorkeur voor vrouwen.

XXIV.

Ghepeys, ghepeys val von envyen.

Vloeiend voor te dragen.

Ghepeys, ghe - peys ————— vol van e - nvy - en¹⁾ Dwelc
Mocht men met kruy - - de oft me - di - cy - nen Ghe -

oorsprong zyt dat — me - nich treurt, Hoe quel - dy my —
ne - sen myn - der — lief - de brant, Ick waer ghe - ne -

— met fan - ta - sy - en! My dunct dat my myn — her - te scheurt.
- sen van der py - nen Maer neent! ten²⁾ helpt zulck — on - der - stant.

God geve haer vreucht, deur wient ge - beurt Al doet se my dees —
Dies³⁾ gaet 'the - las aen my - nen kant Deur d'last der min - - nen

¹⁾envyen = nijd. ²⁾ten = het niet. ³⁾dies - minnenstrale = Het komt op mij neer; ik moet de pijn der liefdepijlen dragen.

qua - le! Haer we - sen fier heeft my be keurt _____ Mits¹⁾
 stra - le: Ick²⁾ vloek den af - godt, die my bant _____ Met

't co - leur van co - ra - le, Rascht³⁾ u ghy nachte - ga - le! Vlieght uit dat wil -
 Ve - nus bit - ter - dwa - le: Rascht u ghy nachte - ga - le! Vlieght uit dat wil -

- - - de wout! Zeght haer dit al - te - ma - le En groetse my duy -
 - - - de wout! Zeght haer dit al - te - ma - le En groetse my duy -

1. - - - sent - fout. 2. fout.
 - - - sent -

¹⁾ mits = door. ²⁾ rascht = spoedt. ³⁾ ick-dwale = Ik vloek den afgod, die my bond met den blinddoek der liefde.